

RADBOUD UNIVERSITEIT NIJMEGEN

Storytelling in Whatsapp:

Hoe verhalen in Whatsapp geco-construeerd zijn

Jolien Maas
S4201701
jolien.maas@student.ru.nl
18-06-2015

Nederlandse taal en cultuur
Bachelorscriptie 'Whatsapp als gesprek'
1ste begeleider: Dr. W. Stommel
2^e begeleider: Dr. R. Van Enschot

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Theoretisch kader	5
1.1 Web 2.0	6
1.2 Co-constructie	7
1.3 Onderzoeksvraag	9
Hoofdstuk 2 Methode	10
2.1 Data	10
2.2 Selectie	10
Hoofdstuk 3 Analyse	11
3.1 Tijd	11
3.1.1 Verteltijd	11
3.1.2 Relevantie van de reactie	13
3.2 De context waarin verhalen voorkomen	15
3.2.1 Verhalen om de tijd te doden	15
3.2.2 Verhalen die iets vertellen wat relevant is voor de ontvanger	18
3.3 De houding van de ontvanger	22
3.3.1 Affiliation	22
3.3.2 Disaffiliation	26
Hoofdstuk 4 Conclusie en discussie	30
4.1 Conclusie	30
4.1.1 Wachten	30
4.1.2 Het niet-antwoorden	31
4.1.3 Affiliation en disaffiliation	32

4.2 Discussie	32
Bronnen	33
Bijlage: De gevonden Whatsappverhalen	35

Storytelling in Whatsapp: Hoe verhalen in Whatsapp geco-construeerd zijn

Jolien Maas

In dit onderzoek is het vertellen van verhalen via Whatsapp onderzocht. Waarom worden die verhalen verteld en wat is de rol van de ontvanger bij de totstandkoming ervan? De Whatsappverhalen zijn onder te verdelen in twee groepen op basis van de context waarin ze voorkomen: verhalen die verteld worden om de tijd te doden en verhalen die iets nieuws melden dat interessant is voor de ontvanger. Daarnaast is er gebleken dat ieder verhaal een reactie van de ontvanger veroorzaakt. Die reactie kan vroeg of laat verzonden worden – er komt een antwoord. In Whatsappgesprekken kan het antwoord dus op zich laten wachten; in tegenstelling tot bel- of face-to-facegesprekken.

Inleiding

Op een aantal gebieden onderscheidt de mens zich van dieren. Eén van die gebieden is taal. Dieren communiceren wel degelijk met elkaar, maar niet zoals de mens dat doet. Mensen vertellen bijvoorbeeld graag verhalen. Niet alleen ter vermaak, maar ook om vriendschappen te versterken en relaties te onderhouden. Met deze vorm van communicatie onderscheidt de mens zich van dieren (Boyd, 2009). Wij overleven niet doordat we hard kunnen rennen of een goede schutkleur hebben, maar omdat we kunnen coöpereren met soortgenoten. De mens deelt informatie zodat we elkaar door slim samen te werken voor gevaar kunnen behoeden. Het vertellen van een verhaal is een vorm van relatieversterkende informatieoverdracht.

Het vertellen van verhalen beperkt zich vandaag de dag niet alleen meer tot *face-to-face* gesprekken, maar ook via allerlei nieuwe media. Eén van de populairste media van tegenwoordig is Whatsapp. Het hoofddoel van dit onderzoek is erachter komen hoe mensen via dit nieuwe medium verhalen aan elkaar vertellen en waarom dat op die manier gebeurt.

Conversatieanalytisch onderzoek heeft al laten zien dat een verhaal in gesproken conversatie geconstrueerd wordt door de verteller en de ontvanger samen (Stivers, 2008) (Mandelbaum, 1989; 2013). In dit onderzoek wordt nagegaan hoe deze co-constructies van twee of meer personen in Whatsapp voorkomen.

1.0 Theoretisch kader

Uit onderzoek blijkt dat gesproken verhalen dezelfde opbouw hebben (Labov & Waletzky, 1967). De analyse van Labov en Waletzky resulteerde in een algemene structuur:

- *Orientation* – Persoon, plaats, tijd, gedrag
- *Complicating Action* – Reeks van gebeurtenissen die verteld worden
- *Evaluation* – Rechtvaardiging van het vertellen, op een subjectieve manier, vaak ik de vorm van quotes
- *Resolution* – Wat is er uiteindelijk gebeurd?
- *Coda* – Hoewel de *resolution* meestal het eind van een narratief is, wordt er soms nog de coda toegevoegd. Bij dit element in de verhaalstructuur keert de spreker van het vertelperspectief terug naar het hier en nu.

De onderzoekers zijn zich ervan bewust dat deze voorwaarden niet noodzakelijk zijn voor verhalen. Het zijn simpelweg enkele geobserveerde kenmerken en niet alle verhalen voldoen perfect aan deze structuur. Maar over welke eigenschappen moet een verhaal dan beschikken om de tekst een verhaal te kunnen noemen? Met andere woorden: wat is een minimaal narratief? Labov (1972, p. 360) geeft een definitie: ‘...we can define a *minimal narrative* as a sequence of two clauses which are temporally ordered.’ Een voorbeeld dat Labov (2008) geeft is het volgende:

- (1) a Well, this man had a little too much to drink
 b and he attacked me
 c and a friend came in

d and she stopped it.

(2) A friend of mine came in just in time to stop this person who had had a little too much to drink from attacking me.

Voorbeeld (1) is volgens Labov (2008) een verhaal omdat de gebeurtenissen op dezelfde volgorde verteld worden als ze daadwerkelijk zijn gebeurd. Voorbeeld (2) kan om dezelfde redden geen verhaal genoemd worden.

Forster (1927, p. 116) geeft nog een kenmerk van een verhaal: het bevat een plot. Het kenmerk dat een gewoon verhaal niet heeft, maar een verhaal mét plot wel is volgens Forster causaliteit. ‘The king died and then the queen died’ is een verhaal, ‘The king died and then the queen died of grief’ is een verhaal met plot. In dit onderzoek zal alleen uit worden gegaan van verhalen met plot.

1.1 Web 2.0

Het vertellen van verhalen is niet iets dat alleen mondeling voorkomt. De mens praat tegenwoordig al lang niet meer alleen *face-to-face* met elkaar, maar doet dat ook op allerlei schriftelijke manieren: in brieven en e-mails, maar ook in sms- en Whatsappgesprekken.

Van deze groep communicatiemiddelen is Whatsapp één van de nieuwste media. Het behoort, samen met onder andere Facebook en *blogs* tot de categorie Web 2.0. Web 2.0 is een term die gebruikt wordt voor populaire platformen op internet, waarbij sociale interactie een grote rol speelt en waarbij de inhoud veelal door de gebruikers zelf wordt gegenereerd (Herring, 2012). Daartegenover staat de term Web 1.0: hieronder vallen bijvoorbeeld internetsites waarop die sociale interactie niet mogelijk is. De groep van media die behoort tot Web 2.0 heeft Herring vervolgens opgedeeld in drie soorten: *familiar*, *reconfigured* en *emergent*. Het grootste gedeelte van Web 2.0 is *familiar*, wat betekent dat deze vormen van media voortborduren op bestaande, oudere vormen. *Reconfigured* media zijn mediavormen die de basis hebben van oude media, maar die drastisch omgevormd zijn. *Emergent* is tot slot de meest vernieuwende groep van Web 2.0. Het gaat hierbij om fenomenen die niet ontstaan zijn uit eerdere mediavormen, maar compleet nieuw zijn. Hieronder valt bijvoorbeeld Wikipedia.

Whatsapp zou dan onder *reconfigured* media kunnen vallen, wanneer ervan uit wordt gegaan dat Whatsapp voortgekomen is uit SMS. Toch is het ook mogelijk om Whatsapp te zien als een fenomeen dat sterk lijkt op gesproken taal. Uit onderzoek van O'Hara et al. (2014) blijkt namelijk dat mensen Whatsapp vooral gebruiken om met mensen te praten die ze ook iedere dag in het echt spreken en dat het sturen van een SMS formeler wordt bevonden dan het sturen van een Whatsapp-bericht (O'Hara et al, 2014, p. 1137).

1.2 Co-constructie

Conversatieanalytisch onderzoek heeft laten zien dat een verhaal in gesproken conversatie vaak geconstrueerd wordt door de verteller en de ontvanger samen. Volgens Mandelbaum (2013, p. 495) is bij de constructie van een gesproken verhaal de ontvanger minstens zo belangrijk als de spreker: 'In principle, the story needs to be recognized by recipients *as a story* before the end of the first possible turn-constructive unit, if the teller is to be able to continue the telling.' Er is dan sprake van een co-constructie, waardoor het verhaal in principe door twee personen verteld wordt. Alleen al door te knikken (Stivers, 2008) of te 'hummen' (Mandelbaum, 1989) kan een spreker zich aangemoedigd voelen om door te gaan met zijn verhaal.

Het is mogelijk dat er in een Whatsappverhaal ook een bepaalde (h)erkenning nodig is van de ontvanger, om de verteller te laten doorgaan met zijn verhaal. Knikken of hummen is hier niet van toepassing, maar wellicht wordt er op een andere manier wel samengewerkt aan het verhaal. Hieronder volgt een voorbeeld van een Whatsappverhaal dat door twee personen geconstrueerd wordt:

(1)

1	4 aug. 19:52	A	Hahaha gek
2	4 aug. 19:52	B	:)
3	19 aug. 13:09	B	Ik droomde vannacht dat we elkaar voor het eerst zagen 装
4	19 aug. 17:53	A	Oeh vet spannend :D
5	19 aug. 17:54	B	Hahaha ik moest huilen
6	19 aug. 17:57	A	Awww waarom?
7	19 aug. 17:57	B	Haha nou. Ik durfde niet
8	19 aug. 17:57	B	En mn moeder duwde me ergens naar binnen
9	19 aug. 17:57	B	En toen was ik boos
10	19 aug. 17:58	B	Maar ik zag je al
11	19 aug. 17:58	B	En toen wilde ik weg
12	19 aug. 17:58	B	Maar dat lukte niet meer
13	19 aug. 17:58	B	装

14 19 aug. 17:59 A Hahaha ik ben niet eng
 15 19 aug. 18:01 B Hahaha
 16 19 aug. 18:01 B Nee want ik lag een beetje te huilen op de grond en toen kwam je gelijk naar me toe dus je was niet eng
 17 19 aug. 18:01 B :)
 18 19 aug. 18:14 A Ik wil je ooit wel eens zien, het was altijd erg grappig op msn :D

Gesprek 20 - Yannicke

In fragment (1) is te zien dat de ontvanger de spreker aanmoedigt om verder te gaan (regels 4, 6). In gesprekken kan de ontvanger (co-participant) in het verhaal dezelfde houding (positief dan wel negatief) van de andere spreker overnemen (*affiliation*) of juist een tegenovergestelde houding (*disaffiliation*) aannemen (Stivers, 2008). In fragment (1) is sprake van *affiliation*, aangezien spreker A in de regels 4 en 6 dezelfde positieve houding aanneemt als spreker B. Hierdoor laat A merken dat B door kan gaan met zijn verhaal. Een voorbeeld van een fragment waar een tegenovergestelde houding in voorkomt is fragment (2).

(2)

1 21:36 19 dec. 2011 A: Tuurlijk!
 2 02:24 21 dec. 2011 A: Hoe gaat het eigenlijk met Sander?
 3 09:12 21 dec. 2011 B: Raar!
 4 09:13 21 dec. 2011 A: Raar?
 5 09:13 21 dec. 2011 B: Ik heb hem zondag gewhatsapt, na 2 weken, hij reageerde gewoon leuk maar sloom dus ik viel in slaap :p, toen reageerde ik maandagochtend weer maar hij laat nu niets meer horen
 6 09:14 21 dec. 2011 B: En 2 weken daarvoor hadden we dus een keer gewhatsapt, en dat is het eeneenige contact in ruim 3 weken
 7 09:14 21 dec. 2011 B: En oja
 8 09:15 21 dec. 2011 B: Toen hij op marleens verjaardag was (waar ik niet heen kon helaas ivm een opdracht die ik af moest maken), ging hij niet mee naar tb
 9 09:16 21 dec. 2011 B: En ik verdenk hem er sterk van dat dat was om mij te ontlopen
 10 09:26 21 dec. 2011 A: Dus je vindt hem nog wel leuk zo te horen
 11 09:28 21 dec. 2011 A: Hij denkt natuurlijk dat jij hem ontloopt met je opdracht...
 12 09:29 21 dec. 2011 B: Nee hij wist geloof ik niet eens dat ik was uitgenodigd
 13 09:29 21 dec. 2011 B: Maar ik weet het niet A: (ik vind het

denk ik vooral heel raar dat hij ineens helemaal niet meer bestaat

14 09:30 21 dec. 2011 B: En als hij geen contact wil kan hij dat toch zeggen ipv ineens negeren :p

15 00:55 22 dec. 2011 A: Ik heb nog nooit iemand horen zeggen: hallo ik wil geen contact meer. Doet niemand. Jij ooknie.

16 12:58 22 dec. 2011 B: Haha ik ken wel mensen die dat wel doen hoor!

17 12:59 22 dec. 2011 B: Maar oke dat zijn dan ook wel rare mensen

18 13:00 22 dec. 2011 B: Maar Sander heeft expliciet gezegd dat hij wel contact wilde, was blijklaar een cliché :p

Gesprek 9 - Jolien

De posts die het verhaal construeren komen rechtstreeks achter elkaar, zonder reacties van spreker A. Ze illustreren hoe raar het gaat met Sander, zoals B in regel 3 gezegd heeft. A was namelijk benieuwd hóe 'raar' het dan is. A reageert op de verhalen echter niet met een instemming over dat het inderdaad raar is hoe het allemaal gaat, maar komt in regel 10 en 11 met eigen interpretaties van de verhalen, namelijk '*Dus je vindt hem nog wel leuk zo te horen*' en '*Hij denkt natuurlijk dt jij hem ontloopt met je opdracht...*'. A kiest dus niet de kant van B, maar gaat bedenken hoe Sander zich moet voelen. Terwijl B waarschijnlijk had gehoopt dat A het allemaal net zo raar vindt als zij.

1.3 Onderzoeksvraag

Het is de vraag of Whatsapp-verhalen op dezelfde manier tot stand komen als mondelinge verhalen. In dit onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Hoe zijn verhalen in Whatsapp geco-construeerd?

De verwachting is dat de verhalen in Whatsapp minder dan in gesproken taal meteen een reactie noodzakelijk maken, aangezien er minder druk is om meteen te antwoorden dan wanneer men een gesprek via de telefoon of *face-to-face* voert. Toch is er tegelijkertijd de verwachting dat er wel degelijk een reactie van de ontvanger nodig is, zoals dat ook in gesproken taal essentieel is (Stivers, 2008; Mandelbaum, 1989). De reactie kan echter een tijd op zich laten wachten, wat mogelijk een bepaalde spanning tussen zender en ontvanger oplevert. De zender weet immers niet waaróm de ander niet reageert.

2.0 Methode

2.1 Data

De data van dit onderzoek bestaan uit 50 gespreksgeschiedenissen van studenten aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Eén van deze geschiedenissen is een groepsgesprek van drie personen. Aan de andere gesprekken deden steeds twee personen mee. Sommige participanten hebben twee of meer gespreksgeschiedenissen aangeleverd, waardoor het totaal aantal participanten neerkomt op ongeveer 76. Alle deelnemers hebben toestemming gegeven voor het ter beschikking stellen van hun gespreksdata. In totaal omvatten de data 21.8482 woorden, waarbij tijd, datum en naam (in dit geval gecodeerd met A en B) buiten de telling zijn gelaten.

De duur van de gespreksgeschiedenissen varieert van twee jaar tot twee dagen. Korte geschiedenissen omvatten vaak maar enkele dagen. Er zijn gesprekken met ruim 20.000 woorden, maar ook gesprekken met 300 woorden. Omdat sommige geschiedenissen lang zijn, bevatten deze meerdere gesprekken. Aan de hand van de datum en het tijdstip in de gespreksgeschiedenis kan grotendeels goed worden waargenomen welke uitingen tot één gesprek behoren. Toch gaat het gesprek soms verder op een later tijdstip dan op dezelfde dag, waardoor er ook naar de inhoud gekeken moet worden.

2.1 Selectie

Om verhalen uit de Whatsappgesprekken te selecteren, wordt de volgende definitie gehanteerd:

- Het is een narratief (Labov, 1972 p. 360): 'a sequence of two clauses which are temporally ordered'
- Er is sprake van causaliteit (Forster, 1927 p. 116)
- Er is sprake van gespreksbijdragen van beide deelnemers (co-constructie)

Wanneer de verhalen zijn geselecteerd, worden de gespreksbijdragen van zowel de verteller als van de recipiënt geanalyseerd. De bijdragen van de recipiënt kunnen verschillende vormen aannemen, bijvoorbeeld 'haha', 'echt?', of zelfs een volledige vraag

over de verdere ontwikkeling van het verhaal; zolang er maar iets gezegd wordt om de verteller aan te moedigen om door te gaan met zijn verhaal.

De emoticons die mogelijk zijn gebruikt in de gespreksgeschiedenissen worden niet meegenomen in de analyse, aangezien deze niet meer zichtbaar zijn. Dat betreft alleen de emoticons die in de data als vierkantje zijn afgebeeld. Emoticons als ':' zijn nog wel te zien en zullen daarom wel worden geanalyseerd. Ook dat zijn namelijk bijdragen aan een gesprek.

Uit de analyse moet uiteindelijk blijken hoe verhalen die geconstrueerd worden door zowel de verteller als de ontvanger voorkomen in Whatsappgesprekken.

3.0 Analyse

3.1 Tijd

3.1.1 Verteltijd

De verteltijd van een verhaal is de tijd die nodig is om het verhaal te vertellen. In Whatsappgesprekken is deze verteltijd precies af te lezen, namelijk vóór iedere post. Voor bijna alle verhalen uit de data geldt dat ze een maximale verteltijd hebben van een half uur, hoewel het meestal om een verteltijd gaat van slechts enkele minuten. Het aantal posts kan daarentegen wel degelijk verschillen. Hieronder volgen twee fragmenten die ongeveer dezelfde verteltijd hebben, maar uit een verschillend aantal posts bestaan.

(3)

1	23:35	8 sep. 2012	A:	B!
2	23:36	8 sep. 2012	A:	Ik moet je even inlichten
3	23:36	8 sep. 2012	A:	Door de ene bizarre actie na de andere vreemde ontwikkeling vandaag belandde ik vanavond in de trein doetinchem-arnhem
4	23:37	8 sep. 2012	A:	En wie stapt er in de trein
5	23:37	8 sep. 2012	A:	DAAN!
6	23:37	8 sep. 2012	A:	gelebroekendaan
7	23:37	8 sep. 2012	A:	Alleen hij zag mij niet
8	23:38	8 sep. 2012	A:	Maar vanaf arnhem zijn we samen gereisd
9	23:38	8 sep. 2012	A:	Ik vertel het hele verhaal nog wel een keer hoor, maar even kort:

10 23:39 8 sep. 2012 A: ik heb zijn nummer en we gaan een keertje (nog niets voor afgesproken verder) koffie drinken op de uni :p

11 23:41 8 sep. 2012 A: Het klinkt nu wel een beetje als een date :p maar het was gewoon zo van 'we moeten maar een keertje koffie drinken op de uni' hoor! Haha

12 23:45 8 sep. 2012 B: Woohhhh super cool! :d

13 23:45 8 sep. 2012 B: Whuhuw! :d

14 23:45 8 sep. 2012 B: Echt leuk haha

15 23:45 8 sep. 2012 A: Toevallig he

16 23:46 8 sep. 2012 B: Ja!

17 23:46 8 sep. 2012 A: Ik moest echt zo lachen toen ik hem in die trein in zag stappen

18 23:46 8 sep. 2012 A: Met zn gitaar

19 23:46 8 sep. 2012 B: Woohhhew

20 23:46 8 sep. 2012 B: Sexy

21 23:46 8 sep. 2012 B: HAD IE OOK EEN GELE BROEK AAN?

22 23:46 8 sep. 2012 A: (daan: 'voor de meisjes')

23 23:47 8 sep. 2012 A: hahaha nee! jammer he :(

24 23:47 8 sep. 2012 B: Trouwens, m'n batterij staat op het punt van sterven. Dus, als ik niet meer antwoord weet je waarom.

25 23:47 8 sep. 2012 B: Hahaha

26 23:47 8 sep. 2012 B: Dat is dan weer jammer :p

27 23:47 8 sep. 2012 B: En dat ook!

28 23:47 8 sep. 2012 A: hahahaha

29 23:47 8 sep. 2012 A: Ja echt

30 23:47 8 sep. 2012 A: Wat een kerel :p

31 23:48 8 sep. 2012 A: Maar goed er is dus niets aan de hand hoor

32 23:48 8 sep. 2012 B: Hahaha

33 23:48 8 sep. 2012 B: Oke oke

Gesprek 24 - Jolien

(4)

1 21:51 6 okt. B: Ik heb heel erg een kerstgevoel ☐

2 21:55 6 okt. A: Hahahaha

3 21:56 6 okt. A: Lekker random :p

4 22:35 6 okt. A: Oh

5 22:35 6 okt. A: Ik had nog een verhaal

6 22:36 6 okt. A: Ik zat vrijdag namelijk bij een heel irritant kind in de trein

7 22:36 6 okt. A: Ze smeerde steeds de saus van haar patat af aan haar moeder

8 22:36 6 okt. A: En die moeder steeds maar in het engels:

9 22:36 6 okt. A: Could you please stop

10 22:37 6 okt. A: Its making me sad

11 22:37 6 okt. A: I dont have anything clean

12 22:37 6 okt. A: Ik had dat kind echt zo graag met haar kop in de patat willen

drukken

13	22:38 6 okt.	B: Haha
14	22:39 6 okt.	B: Misschien kon dat kind geen Engels:p
15	22:39 6 okt.	A: Ja dat zal het geweest zijn :p
16	22:44 6 okt.	B: Dat is toch best zielig dan
17	22:44 6 okt.	A: Haha
18	22:45 6 okt.	A: Neehoor het mokkel sprak ook gewoon engels
19	22:45 6 okt.	B: Ik zou dan ook saus aan mijn moeder gaan smeren
20	22:45 6 okt.	B: Oh

Gesprek 16 – Yannicke

Het verhaal in fragment (3) is een voorbeeld van een verhaal dat in een relatief kort tijdsbestek verteld wordt, zoals bijna alle geanalyseerde verhalen. Opvallend aan dit fragment is echter dat het uit relatief veel posts bestaat, namelijk 27, terwijl het in slechts 12 minuten verteld wordt. In fragment (4) is een verhaal te zien dat een verteltijd heeft van 10 minuten en uit 12 posts bestaat. De fragmenten verschillen dus van elkaar wat betreft het aantal posts dat verzonden is binnen ongeveer hetzelfde tijdsbestek.

Uit deze twee fragmenten blijkt dus dat, ook al is het tijdsbestek in de verschillende fragmenten ongeveer hetzelfde, het aantal posts in Whatsappgesprekken wel degelijk uiteen kan lopen.

3.1.2. Relevantie van een reactie

Voor alle verhalen uit de Whatsappgesprekken geldt dat een reactie van de ontvanger relevant is: bij ieder verhaal is sprake van een co-constructie van zender en ontvanger. In alle verhalen wordt er ófwel door middel van vragen op aangestuurd dat de zender doorgaat met zijn verhaal, óf de ontvangst wordt door middel van één of meerdere uitroepen kenbaar gemaakt.

Het aantal minuten dat tussen de laatste post van de zender zit en de reactie van de ontvanger, kunnen echter verschillen. Een treffend voorbeeld van een verhaal waarbij het lang duurt voordat er een reactie komt, is fragment (5).

(5)

1	10:13 16 jun. 2012	A: Aaaah
---	--------------------	----------

2	10:13	16 jun. 2012	A:	Mijn jas is gewoon nog steeds nat
3	10:14	16 jun. 2012	A:	Gistermiddag
4	10:14	16 jun. 2012	A:	5 uur ofzo
5	10:14	16 jun. 2012	A:	Toen vertrokken Y en ik van de uni
6	10:15	16 jun. 2012	A:	Ik wilde nog in de refter wachten tot half zes want dan zou het droog zijn
7	10:15	16 jun. 2012	A:	Maar het regende niet keihard en Y vond het onzin
8	10:15	16 jun. 2012	A:	Mijn humeur was al ergens rond de -30
9	10:16	16 jun. 2012	A:	fietsen we daar bij heyendaal
10	10:16	16 jun. 2012	A:	Begint het een partij te hozen
11	10:16	16 jun. 2012	A:	Y pakt doodleuk haar paraplu
12	10:16	16 jun. 2012	A:	(moest ik dus nog op wachten ook, in de regen)
13	10:16	16 jun. 2012	A:	nou en toen ging het pas echt hard
14	10:17	16 jun. 2012	A:	Alsof ik onder een waterval stond
15	10:17	16 jun. 2012	A:	Be la che lijk
16	10:17	16 jun. 2012	A:	Zo
17	10:17	16 jun. 2012	A:	Toen was ik dus echt helemaal doorweekt
18	10:18	16 jun. 2012	A:	En ongekend chagrijnig :p
19	10:18	16 jun. 2012	A:	Y had me nog nooit zo woest gezien zei ze haha
20	10:18	16 jun. 2012	A:	Maar dat mijn jas nog steeds nat is illustreert hoe erg ik er aan toe was
21	10:20	16 jun. 2012	B:	Aaaaaaaaah wat erg!
22	10:20	16 jun. 2012	B:	Ooo ik heb medelijden
23	10:20	16 jun. 2012	B:	Ben wel benieuwd hoe woest je dan was haha
24	10:31	16 jun. 2012	A:	Hahaha nou Y probeerde het nog te redden
25	10:31	16 jun. 2012	A:	Wil je schuilen?
26	10:31	16 jun. 2012	A:	Hier neem mijn paraplu maar
27	10:32	16 jun. 2012	A:	Maar ik was al drijfnat en ik kon ook niet meer echt redelijk zijn :p dus ik kwam niet veel verder dan
28	10:32	16 jun. 2012	A:	NEE NOU HOEFT HET NIET MEER
29	10:32	16 jun. 2012	A:	Maargoed
30	10:33	16 jun. 2012	A:	Toen had Y chocoladeijs gekocht voor s avonds om me op te vrolijken
31	10:33	16 jun. 2012	B:	Hahahahaha
32	10:33	16 jun. 2012	B:	Ooo dat is wel lief 筋
33	10:34	16 jun. 2012	B:	Dus jij die bak helemaal leeggegeteb
34	10:34	16 jun. 2012	B:	*leeggegeten
35	10:36	16 jun. 2012	A:	Hahaha nee de helft
36	10:36	16 jun. 2012	A:	Ik ben in de UB gearriveerd

Gesprek 24 - Jolien

Wat meteen opvalt aan het verhaal uit fragment (5), is dat spreker A veel beurten achter elkaar heeft, voordat spreker B aan bod komt. Dit stuk van het verhaal heeft een verteltijd van vijf minuten en bestaat uit 18 posts. In die tijd reageerde B dus niet.

Na die 18 posts is het even twee minuten stil voordat spreker B reageert. Hieruit valt op te maken dat spreker A met haar verhaal gestopt was om de reactie van B af te wachten. De posts tot en met regel 20 volgen elkaar namelijk steeds direct op, waardoor een pauze van twee minuten in dit gesprek als lang kan worden beschouwd. Na de reacties van spreker B in de regels 21-23 vertelt spreker A weer nieuwe informatie aan spreker B.

In paragraaf 3.3 wordt verder ingegaan op hoe de co-constructies uit de Whatsappverhalen inhoudelijk geconstrueerd zijn.

3.2 De context waarin verhalen voorkomen

Bijna alle verhalen die via Whatsapp verteld worden, hebben een context; oftewel, de verhalen komen ergens vandaan. Soms is de context uit het Whatsappfragment zelf te halen, maar soms ook niet. De data zijn in twee groepen te verdelen wat betreft de context van de verhalen: verhalen die verteld worden om de tijd te doden en verhalen die iets vertellen wat echt relevant is voor de ontvanger. Hieronder volgen enkele voorbeelden van deze twee groepen.

3.2.1. Verhalen om de tijd te doden

(6)

1	5 sep. 17:08	A:	Haha bus kapoy
2	5 sep. 17:08	A:	Er zit een sticker ergens niet in
3	5 sep. 17:09	A:	dus
4	5 sep. 17:09	A:	Hij kijkt er ni eerst naar
5	5 sep. 17:09	A:	O klaat issie weer
6	5 sep. 17:10	B:	Hahaha
7	5 sep. 17:10	B:	Oo
8	5 sep. 17:10	B:	Hoe kom je dan pop?
9	5 sep. 17:10	A:	Bus
10	5 sep. 17:10	A:	Als dat lukt zegmaar
11	5 sep. 17:11	B:	Oke
12	5 sep. 17:11	B:	Geeft niet als het niet lukt popke
13	5 sep. 17:13	B:	Jongen kaartje kwijt
14	5 sep. 17:13	B:	Krijgt geen boete
15	5 sep. 17:14	B:	Oh toch wel
16	5 sep. 17:14	B:	Want hij loog
17	5 sep. 17:15	A:	Haha loog m
18	5 sep. 17:15	A:	?
19	5 sep. 17:15	B:	Haha
20	5 sep. 17:15	B:	Ja

21 5 sep. 17:15 B: Conducteur broeg:
 22 5 sep. 17:15 B: Wat heb je ervoor betaald
 23 5 sep. 17:15 B: Hij:14.70
 24 5 sep. 17:15 B: Conducteur: pin of contant
 25 5 sep. 17:16 B: Hij: pin
 26 5 sep. 17:16 B: Conducteur:
 27 5 sep. 17:16 B: Welke bank zit je?
 28 5 sep. 17:16 B: Hij: ing
 29 5 sep. 17:18 B: Cond. : o, dan kun je het op je tel laten zien
 30 5 sep. 17:18 B: Hij: o, ik heb toch contant betaald
 31 5 sep. 17:47 A: Hahaha wat do.

Gesprek 8 – Jolien

In fragment (6) wordt er een verhaal verteld dat enkele momenten geleden gebeurd is. Spreker A en spreker B zitten allebei in een andere bus en ze zijn beiden op weg naar het huis van B. In de regels 1 tot en met 5 meldt spreker A wat er op het moment van appen gebeurt, er is namelijk iets mis met de bus. Hierna vertelt B een verhaal over wat er in zijn eigen bus is voorgevallen. Of hij dat vertelt omdat hij regel 12 wil benadrukken of omdat hij het gewoon leuk vindt om te vertellen, is niet duidelijk. Het verhaal komt in ieder geval naar boven, omdat spreker A in de regels 1 tot en met 4 over háár ervaring in de bus heeft verteld. Mogelijk had B niet over zijn eigen gebeurtenis verteld als spreker A dat niet over haar voorval in de bus had gedaan. Wat bovendien belangrijk is om te vermelden, is dat beide personen op weg zijn naar dezelfde plek. Beiden zitten dus in hetzelfde schuitje en beiden hebben op het moment niets anders te doen dan in de bus te zitten.

(7)

1 09:08 5 jun. 2012 B: Hahaha snap ik
 2 09:08 5 jun. 2012 A: Is er nog steeds niemand?
 3 09:08 5 jun. 2012 B: Ik wil wel helpen met opdwingen
 4 09:08 5 jun. 2012 B: Nee
 5 09:08 5 jun. 2012 B: Ik ben naar binnen gegaan om even voor een agenda te kijken haha
 6 09:09 5 jun. 2012 A: Ik zou vast gaan eten haha
 7 09:11 5 jun. 2012 B: Haha in mijn eentje zeker :p
 8 09:12 5 jun. 2012 A: Haha ja! Hongerrrrr
 9 09:12 5 jun. 2012 B: Jaaaaa haha
 10 09:12 5 jun. 2012 B: Lieke is onderweg gelukkig
 11 09:15 5 jun. 2012 A: Wat een tijdswonders
 12 09:15 5 jun. 2012 A: Lijkt Monique wel
 13 09:15 5 jun. 2012 B: Hahaha

14 09:15 5 jun. 2012 B: Denise kwam later want die voelde zich niet goed
 15 09:15 5 jun. 2012 B: Best goeie reden
 16 09:16 5 jun. 2012 B: K wilde nog slapen
 17 09:16 5 jun. 2012 B: En ja Suus krijg ik nu echt net een sdms van dat ze er over vijf min is hahahaha
 18 09:16 5 jun. 2012 A: Oh hahaha
 19 09:16 5 jun. 2012 B: Wonders idd

 20 09:17 5 jun. 2012 A: Oke Monique mag weer terug bij de normale mensen
 21 09:17 5 jun. 2012 B: Ik denk dat Suus het was vergeten
 22 09:17 5 jun. 2012 B: :p
 23 09:18 5 jun. 2012 A: **Vorige week ging ik iets drinken met een vriendin die nog erger is dan Suus**
 24 09:18 5 jun. 2012 A: **We hadden 9 uur afgesproken**
 25 09:18 5 jun. 2012 B: **En toooen?**
 26 09:18 5 jun. 2012 A: **Met een uitloop van een half uur beide kanten op**
 27 09:19 5 jun. 2012 A: **Belt ze kwart voor tien**
 28 09:19 5 jun. 2012 A: **Nee, ik belde haar!!!**
 29 09:19 5 jun. 2012 B: **Hahaha**
 30 09:19 5 jun. 2012 A: **was ze in kampen :s**
 31 09:19 5 jun. 2012 B: **En dat is waar**
 32 09:19 5 jun. 2012 B: **?**
 33 09:19 5 jun. 2012 A: **Half elf was mevrouw er dan eindelijk :p**
 34 09:19 5 jun. 2012 A: **Half uurtje rijden**
 35 09:19 5 jun. 2012 B: **Hahahahaha**
 36 09:19 5 jun. 2012 B: **O wat erg! :p**
 37 09:19 5 jun. 2012 B: **Haha**
 38 09:20 5 jun. 2012 B: **Dat is wel echt heel erg haha**
 39 09:20 5 jun. 2012 A: **En ik was niet eens verbaasd haha**

Gesprek 24 - Jolien

Spreker B staat in dit verhaal uit fragment (7) te wachten op haar vriendinnen.

Ondertussen appt ze met spreker A. Doordat B moet wachten, moet A denken aan een vriendin die ook altijd te laat komt. Zodoende volgt het verhaal over die betreffende vriendin.

(8)

1 07:45 9 okt. A: Ik lig al een uur wakker 損
 2 07:57 9 okt. B: 蠶
 3 07:57 9 okt. B: **Waarom?**
 4 08:35 9 okt. A: Ja
 5 08:35 9 okt. A: Honger haha
 6 08:35 9 okt. A: **En mitchel 勳**

7 08:36 9 okt. A: Ik was gister met die cobo even wat gaan
drinken met chris, vera N en sonja

8 08:37 9 okt. A: We zijn echt maar een kleine 3 kwartier
weggeweest

9 08:37 9 okt. A: En toen we terugwaren was mitchel er

10 08:38 9 okt. A: Ik ben zelfs met hem gaan praten, goed he
haha

11 08:38 9 okt. A: Maargoed

12 08:38 9 okt. A: Toen zag ik later, toen hij weer weg was,
dat hij me had geappt toen ik er niet was

13 08:38 9 okt. A: Toch niet naar de gsv vanavond?

14 08:39 9 okt. A: Dus ik had thuis even gereageerd en we
hebben niet zo lang geappt hoor aangezien
ik wilde slapen inmiddels

15 08:40 9 okt. A: Maar het was gewoon gezellig

16 08:40 9 okt. A: Incl 'X' van mij en 'Xx' van hem haha

17 08:41 9 okt. A: Maar veel te verwarrend

18 08:42 9 okt. A: Hij moet me gewoon niet appen

19 08:42 9 okt. A: En niet in zijn SOFvpak bij me in de buurt
komen

20 08:45 9 okt. B: Haha

Gesprek 16 - Yannicke

Ook dit verhaal ontstaat doordat één van de sprekers op het moment niets te doen heeft. Spreker A zegt dit zelfs expliciet: *'Ik lig al een uur wakker'*. Spreker B reageert hier direct op met een vraag. Waarschijnlijk is A daarna weer in slaap gevallen, of is ze opgestaan om toch iets te gaan doen, aangezien het antwoord op de vraag van B pas ruim een half uur later volgt. Regel 1 is dus de aanleiding van het verhaal. Die regel is immers getypt omdat A zich verveelde. Het is het echter niet zeker of het verhaal dat volgt verteld wordt om de tijd te doden, of dat spreker A dan al een bezigheid heeft gevonden.

3.2.2. Verhalen die iets vertellen wat relevant is voor de ontvanger

De meeste verhalen in de Whatsappgesprekken worden niet verteld om de tijd te doden, maar om daadwerkelijk een nieuwigheid te melden die interessant of nuttig is voor de ontvanger.

(9)

1 13:08 31 mei B: Wo bist du?

2 13:08 31 mei A: Haha uitslaper jij

3 13:08 31 mei A: In de stad met mama

4 13:08 31 mei A: Shoppen

5 13:08 31 mei B: Nee

6 13:08 31 mei B: Was om 12 wakker

7 13:09 31 mei B: Maar dacht dat je nog sliep dus ik deed
rustig.

8 13:09 31 mei B: Tot ik boven keek en niemand zag.
 9 13:09 31 mei B: Ik hoorde mobiel.van Ralph namelijk een
 paar kerr
 10 13:09 31 mei B: Dus dacht
 11 .. Ah die slapen nog boven....
 12 13:10 31 mei A: Hahaha
 13 13:10 31 mei A: Nee ik ben zelfs al naar fitness geweest
 ;)

Gesprek 19 - Yannicke

Het verhaal in fragment (9) ontstaat doordat spreker B de aantijging van A 'Haha uitslaper jij' wil ontcrachten. B legt uit waarom spreker A hem niet had gezien die ochtend, aangezien A dat in regel 1 vraagt. Dit is dus een verhaal met nuttige informatie voor spreker A.

Wat opvalt aan de verhalen die iets relevants voor de ontvanger in zich hebben, is dat het bericht soms wordt aangekondigd. Zo'n aankondiging is niet in gesprekken te vinden waar verhalen verteld worden om de tijd te doden. Hieronder volgen twee voorbeelden.

(10)

1 23:35 8 sep. 2012 A: B!
 2 23:36 8 sep. 2012 A: Ik moet je even inlichten
 3 23:36 8 sep. 2012 A: Door de ene bizarre actie na de andere
 vreemde ontwikkeling vandaag belandde ik
 vanavond in de trein doetinchem-arnhem
 4 23:37 8 sep. 2012 A: En wie stapt er in de trein
 5 23:37 8 sep. 2012 A: DAAN!
 6 23:37 8 sep. 2012 A: gelebroekendaan
 7 23:37 8 sep. 2012 A: Alleen hij zag mij niet
 8 23:38 8 sep. 2012 A: Maar vanaf arnhem zijn we samen gereisd
 9 23:38 8 sep. 2012 A: Ik vertel het hele verhaal nog wel een
 keer hoor, maar even kort:
 10 23:39 8 sep. 2012 A: ik heb zijn nummer en we gaan een
 keertje (nog niets voor afgesproken
 verder) koffie drinken op de uni :p
 11 23:41 8 sep. 2012 A: Het klinkt nu wel een beetje als een
 date :p maar het was gewoon zo van 'we
 moeten maar een keertje koffie drinken
 op de uni' hoor! Haha
 12 23:45 8 sep. 2012 B: Wooohhh super cool! :d
 13 23:45 8 sep. 2012 B: Whuhuw! :d
 14 23:45 8 sep. 2012 B: Echt leuk haha
 15 23:45 8 sep. 2012 A: Toevallig he
 16 23:46 8 sep. 2012 B: Ja!
 17 23:46 8 sep. 2012 A: Ik moest echt zo lachen toen ik hem in
 die trein in zag stappen

18 23:46 8 sep. 2012 A: Met zn gitaar
 19 23:46 8 sep. 2012 B: Wooooew
 20 23:46 8 sep. 2012 B: Sexy
 21 23:46 8 sep. 2012 B: HAD IE OOK EEN GELE BROEK AAN?
 22 23:46 8 sep. 2012 A: (daan: 'voor de meisjes')
 23 23:47 8 sep. 2012 A: hahaha nee! jammer he :(
 24 23:47 8 sep. 2012 B: Trouwens, m'n batterij staat op het punt van sterven. Dus, als ik niet meer antwoord weet je waarom.
 25 23:47 8 sep. 2012 B: Hahaha
 26 23:47 8 sep. 2012 B: Dat is dan weer jammer :p
 27 23:47 8 sep. 2012 B: En dat ook!
 28 23:47 8 sep. 2012 A: hahahaha
 29 23:47 8 sep. 2012 A: Ja echt
 30 23:47 8 sep. 2012 A: Wat een kerel :p
 31 23:48 8 sep. 2012 A: Maar goed er is dus niets aan de hand hoor
 32 23:48 8 sep. 2012 B: Hahaha
 33 23:48 8 sep. 2012 B: Oke oke

Gesprek 24 - Jolien

Bovenstaand fragment begint met 'Ik moet je even inlichten', wat al aangeeft dat er een verhaal gaat komen. Vóór deze beurt ging het gesprek heel ergens anders over.

Dit verhaal gaat over een gebeurtenis die spreker A heeft meegemaakt. A kwam een jongen genaamd Daan tegen in de trein. Zij en spreker B kenden hem allebei al voordat de ontmoeting plaatsvond. In de trein hebben A en Daan afgesproken een keer koffie te gaan drinken. Spreker B kent dus de context: ze weet dat het niet alledaags is voor spreker A dat ze Daan tegen is gekomen en dat ze nu gaan afspreken, vandaar dat A haar wil inlichten en vandaar dat A dit verhaal relevant acht voor spreker B.

(11)

1 10:00 26 jun. 2012 A: Gaat vast helemaal goedkomen
 2 10:00 26 jun. 2012 A: Ik voel het!
 3 10:01 26 jun. 2012 B: Jooaaah
 4 10:01 26 jun. 2012 B: Ik heb er wel vertrouwen in :p
 5 12:10 30 jun. 2012 A: Oke komt ie
 6 12:10 30 jun. 2012 A: Mijke was naar Spinfeest
 7 12:10 30 jun. 2012 A: Daar was Tim
 8 12:11 30 jun. 2012 B: Jaaaa
 9 12:11 30 jun. 2012 A: Mijke noemde hem later zelf 'haar bart'
 10 12:11 30 jun. 2012 A: en ze durfen elkaar nooit aan te spreken
 11 12:12 30 jun. 2012 A: Al anderhalf jaar
 12 12:12 30 jun. 2012 B: EN TOEN?!
 13 12:12 30 jun. 2012 A: Toen is hij met haar mee naar huis

gegaan

14 12:13 30 jun. 2012 B: WAAAAAT

15 12:13 30 jun. 2012 A: En mee naar haar bed :p

16 12:13 30 jun. 2012 B: Was dat toen ik al heel veel met
jullie omging? :o

17 12:13 30 jun. 2012 B: Wat?

18 12:13 30 jun. 2012 B: Hahahaha

19 12:13 30 jun. 2012 B: Ik heb dat allemaal gemist!

20 12:13 30 jun. 2012 A: Ja maar ik wist er ook nauwelijks iets
van :p

21 12:14 30 jun. 2012 A: Ze zei er nooit wat over

22 12:14 30 jun. 2012 B: Hahahaha

23 12:14 30 jun. 2012 A: Maar goed

24 12:14 30 jun. 2012 A: Hij heeft wel thuis geslapen want hij
had gasten

25 12:14 30 jun. 2012 A: En nu appen ze

26 12:14 30 jun. 2012 A: Dat ze het over willen doen enzo

27 12:14 30 jun. 2012 A: Hahaha

28 12:15 30 jun. 2012 A: Maar hij is aan het verhuizen, hij gaat
weer thuis wonen

29 12:15 30 jun. 2012 A: In doetinchem

30 12:16 30 jun. 2012 B: Oooo!

31 12:17 30 jun. 2012 A: Jaaa

32 12:17 30 jun. 2012 A: Dinsdagochtend zit ze nog manhatend
naast me in de trein

33 12:17 30 jun. 2012 B: Spanneeeeend!

34 12:17 30 jun. 2012 B: Hahahaha

35 12:17 30 jun. 2012 A: Dinsdagnacht ligt haar Bart in haar bed

36 12:17 30 jun. 2012 A: Hahaha

Gesprek 24 - Jolien

In fragment (11) wordt een verhaal verteld dat expliciet wordt aangekondigd met '*oke komt ie*' in regel 5. Dat lijkt uit het niets te gebeuren, aangezien de gesprekspartners vier dagen geleden voor het laatst Whatsappcontact hadden. Waarschijnlijk hebben ze elkaar tussendoor nog op een andere manier gesproken waarna A gezegd heeft dat ze nog een verhaal aan B moest vertellen, anders is het vrij onlogisch om zo maar met '*Oke komt ie*' te beginnen.

Over het algemeen zijn er geen duidelijke verschillen te ontdekken tussen de twee groepen. De groep van Whatsappverhalen die verteld worden omdat ze relevant zijn voor de ontvanger is echter wel beduidend groter. Er zijn slechts drie verhalen gevonden die verteld worden om de tijd te doden, wat betekent dat er 11 zijn die iets nieuwswaardigs vertellen.

3.3. De houding van de ontvanger

3.3.1. Affiliation

In gesprekken kan de ontvanger (co-participant) in het verhaal dezelfde houding (positief dan wel negatief) van de andere spreker overnemen (*affiliation*) of juist een tegenovergestelde houding (*disaffiliation*) aannemen (Stivers, 2008). Wanneer een spreker bijvoorbeeld een klacht uit, kan de ontvanger zijn medeleven betuigen en instemmen met de zender, of hij kan een tegenargument geven. In verreweg de meeste verhalen die tijdens Whatsapp verteld worden, is sprake van *affiliation*. Hieronder volgen enkele voorbeelden.

(12)

1	13:28	10 aug.	A:	Hoe politiek correct ben je?
2	13:28	10 aug.	A:	Heb je censuur?
3	13:28	10 aug.	A:	装
7	13:24	10 aug.	B:	Ik heb het nog niet 1x over politiek gehad hier
8	13:29	10 aug.	A:	Oh
9	13:29	10 aug.	A:	Vvd'er met verlof dus
10	13:25	10 aug.	B:	Verder ben ik door een wesp gestoken op de Muur in mn lip(en mn moeder ging het uitzuigen)
11	13:25	10 aug.	B:	Was ik mn telefoon vergeten op Schiphol
12	13:30	10 aug.	A:	Charmant die lip
13	13:30	10 aug.	A:	En telefoon
14	13:30	10 aug.	A:	Tsja details he
15	13:26	10 aug.	B:	Bijna een creditcard armer bij onze fietstocht over de Stadsmuur van Xi'an
16	13:30	10 aug.	A:	Hoe kreeg je telefoon terug?
17	13:30	10 aug.	A:	Whuuut
18	13:30	10 aug.	A:	Wacht
19	13:26	10 aug.	B:	Ennn...vond ik het teracottaleger bijzonder om te zien
20	13:30	10 aug.	A:	Nou
21	13:30	10 aug.	A:	Wauw
22	13:31	10 aug.	A:	Rampjes
23	13:31	10 aug.	A:	装
24	13:31	10 aug.	A:	Je viel vast op toen je moeder je lip uitzoog
25	13:31	10 aug.	A:	Mare telefoon... Hoe dan?
26	13:28	10 aug.	B:	Ik ontdekte het in de gate, ging mn nummer bellen met papa's telefoon en toen bleek ie op het panorama terras te liggen
27	13:28	10 aug.	B:	En iemand had m gevonden en naar de balie daar gebracht
28	13:32	10 aug.	A:	pfieuw
29	13:28	10 aug.	B:	Ja wbt de lip: ik was een grotere attractie

dan de Muur op dat moment 虬

30 13:32 10 aug. A: 裝

31 13:33 10 aug. A: En de creditcard?

32 13:29 10 aug. B: Die was uit mn tasje gevallen maaaaar lag nog onder hrt bankje

33 13:33 10 aug. A: 囧

34 13:33 10 aug. A: Omg

35 13:29 10 aug. B: Wat ik na 10 minutooooos had ontdekt

36 13:33 10 aug. A: Hou de spanning er in zeg

37 13:34 10 aug. A: Alsof het niets is

38 13:34 10 aug. A: Goed verder wel relaxed dus?

39 13:30 10 aug. B: Jaaa verder niks aan de hand

40 13:35 10 aug. A: Mooi

Gesprek 23 - Jolien

Spreker B woont sinds kort in China en ze is er met haar ouders heen gevlogen om kennis te maken met het land. Spreker A wil weten hoe het met haar gaat en stelt twee vragen: 'Hoe politiek correct ben je?' en 'Heb je censuur?'. B geeft hier in post 7 een kort antwoord op. Vervolgens interpreteert ze die twee vragen als 'Hoe gaat het in het algemeen?', waarop ze uitgebreid gaat vertellen wat ze allemaal heeft meegemaakt. De ontvanger speelt een grote rol bij het tot stand komen van het verhaal. B vertelt namelijk eerst de hoofdpunten van verschillende gebeurtenissen. Vervolgens stelt A hier vragen over waardoor B er daadwerkelijk verhalen van gaat maken. Uiteindelijk ontstaat er een verhaal over de telefoon en één over de creditcard. Die verhalen waren wellicht niet ontstaan als A niet had doorgevraagd.

(13)

1 09:08 5 jun. 2012 B: Hahaha snap ik

2 09:08 5 jun. 2012 A: Is er nog steeds niemand?

3 09:08 5 jun. 2012 B: Ik wil wel helpen met opdwingen

4 09:08 5 jun. 2012 B: Nee

5 09:08 5 jun. 2012 B: Ik ben naar binnen gegaan om even voor een agenda te kijken haha

6 09:09 5 jun. 2012 A: Ik zou vast gaan eten haha

7 09:11 5 jun. 2012 B: Haha in mijn eentje zeker :p

8 09:12 5 jun. 2012 A: Haha ja! Hongerrrrr

9 09:12 5 jun. 2012 B: Jaaaaa haha

10 09:12 5 jun. 2012 B: Lieke is onderweg gelukkig

11 09:15 5 jun. 2012 A: Wat een tijdswonders

12 09:15 5 jun. 2012 A: Lijkt Monique wel

13 09:15 5 jun. 2012 B: Hahaha

14 09:15 5 jun. 2012 B: Denise kwam later want die voelde zich niet goed

15 09:15 5 jun. 2012 B: Best goeie reden

16 09:16 5 jun. 2012 B: K wilde nog slapen

17 09:16 5 jun. 2012 B: En ja Suus krijg ik nu echt net een sdms van dat ze er over vijf min is hahahaha
 18 09:16 5 jun. 2012 A: Oh hahaha
 19 09:16 5 jun. 2012 B: Wonders idd

 20 09:17 5 jun. 2012 A: Oke Monique mag weer terug bij de normale mensen
 21 09:17 5 jun. 2012 B: Ik denk dat Suus het was vergeten
 22 09:17 5 jun. 2012 B: :p
 23 09:18 5 jun. 2012 A: **Vorige week ging ik iets drinken met een vriendin die nog erger is dan Suus**
 24 09:18 5 jun. 2012 A: **We hadden 9 uur afgesproken**
 25 09:18 5 jun. 2012 B: **En toooen?**
 26 09:18 5 jun. 2012 A: **Met een uitloop van een half uur beide kanten op**
 27 09:19 5 jun. 2012 A: **Belt ze kwart voor tien**
 28 09:19 5 jun. 2012 A: **Nee, ik belde haar!!!**
 29 09:19 5 jun. 2012 B: **Hahaha**
 30 09:19 5 jun. 2012 A: **was ze in kampen :s**
 31 09:19 5 jun. 2012 B: **En dat is waar**
 32 09:19 5 jun. 2012 B: **?**
 33 09:19 5 jun. 2012 A: **Half elf was mevrouw er dan eindelijk :p**
 34 09:19 5 jun. 2012 A: **Half uurtje rijden**
 35 09:19 5 jun. 2012 B: **Hahahahaha**
 36 09:19 5 jun. 2012 B: **O wat erg! :p**
 37 09:19 5 jun. 2012 B: **Haha**
 38 09:20 5 jun. 2012 B: **Dat is wel echt heel erg haha**
 39 09:20 5 jun. 2012 A: **En ik was niet eens verbaasd haha**

Gesprek 24 - Jolien

Het verhaal in fragment (13) komt uiteindelijk pas in regel 13 voor het eerst tot stand. Spreker B stelt vervolgens vragen die spreker A beantwoordt. Het lijkt er echter op dat die vragen niet noodzakelijk waren voor A om door te kunnen gaan met haar verhaal. In regel 23 wordt namelijk al duidelijk dat ze een verhaal wil vertellen en het is logisch dat wanneer er een begin is, er ook een eind komt. Wellicht zorgen de reacties van B wél voor een gedetailleerder verhaal.

(14)

1 5 sep. 17:08 A: Haha bus kapoy
 2 5 sep. 17:08 A: Er zit een sticker ergens niet in
 3 5 sep. 17:09 A: dus
 4 5 sep. 17:09 A: Hij kijkt er ni eerst naar
 5 5 sep. 17:09 A: O klaat issie weer
 6 5 sep. 17:10 B: Hahaha
 7 5 sep. 17:10 B: Oo
 8 5 sep. 17:10 B: Hoe kom je dan pop?
 9 5 sep. 17:10 A: Bus

10 5 sep. 17:10 A: Als dat lukt zegmaar
 11 5 sep. 17:11 B: Oke
 12 5 sep. 17:11 B: Geeft niet als het niet lukt popke
 13 5 sep. 17:13 B: Jongen kaartje kwijt
 14 5 sep. 17:13 B: Krijgt geen boete
 15 5 sep. 17:14 B: Oh toch wel
 16 5 sep. 17:14 B: Want hij loog
 17 5 sep. 17:15 A: Haha loog m
 18 5 sep. 17:15 A: ?
 19 5 sep. 17:15 B: Haha
 20 5 sep. 17:15 B: Ja
 21 5 sep. 17:15 B: Conducteur broeg:
 22 5 sep. 17:15 B: Wat heb je ervoor betaald
 23 5 sep. 17:15 B: Hij:14.70
 24 5 sep. 17:15 B: Conducteur: pin of contant
 25 5 sep. 17:16 B: Hij: pin
 26 5 sep. 17:16 B: Conducteur:
 27 5 sep. 17:16 B: Welke bank zit je?
 28 5 sep. 17:16 B: Hij: ing
 29 5 sep. 17:18 B: Cond. : o, dan kun je het op je tel laten zien
 30 5 sep. 17:18 B: Hij: o, ik heb toch contant betaald
 31 5 sep. 17:47 A: Hahaha wat do.

Gesprek 8 - Jolien

Spreker A vraagt, nadat B een begin heeft gemaakt met zijn verhaal in de regels 13 tot en met 16, om meer uitleg. Hierna expliceert B zijn verhaal uitgebreid. In precieze woorden geeft spreker B weer hoe het gesprek tussen de conducteur en de jongen is verlopen. Spreker A reageert echter pas een half uur nadat het verhaal is afgelopen. Desondanks gaf het B, nadat A de vraag om meer duidelijkheid had gesteld in de regels 17-18, de mogelijkheid om het verhaal te vertellen.

(15)

1 4 aug. 19:52 A: Hahaha gek
 2 4 aug. 19:52 B: :)
 3 19 aug. 13:09 B: Ik droomde vannacht dat we elkaar voor het eerst zagen 装
 4 19 aug. 17:53 A: Oeh vet spannend :D
 5 19 aug. 17:54 B: Hahaha ik moest huilen
 6 19 aug. 17:57 A: Awww waarom?
 7 19 aug. 17:57 B: Haha nou. Ik durfde niet
 8 19 aug. 17:57 B: En mn moeder duwde me ergens naar binnen
 9 19 aug. 17:57 B: En toen was ik boos
 10 19 aug. 17:58 B: Maar ik zag je al
 11 19 aug. 17:58 B: En toen wilde ik weg
 12 19 aug. 17:58 B: Maar dat lukte niet meer
 13 19 aug. 17:58 B: 装
 14 19 aug. 17:59 A: Hahaha ik ben niet eng

15 19 aug. 18:01 B: Hahaha
 16 19 aug. 18:01 B: Nee want ik lag een beetje te huilen op de grond en toen kwam je gelijk naar me toe dus je was niet eng
 17 19 aug. 18:01 B: :)
 18 19 aug. 18:14 A: Ik wil je ooit wel eens zien, het was altijd erg grappig op msn :D

Gesprek 20 - Yannicke

In bovenstaand fragment begint spreker B met een post in regel 3. Opvallend is dat hij niet verder gaat met zijn verhaal, totdat spreker A vier uur later reageert. Spreker A reageert vervolgens één keer tussendoor, in regel 15, waarop spreker B op zijn beurt in regel 16 weer reageert.

3.3.2. Disaffiliation

Uit de data zijn drie voorbeelden van gesprekken naar voren gekomen waar er sprake is van *disaffiliation*. In deze fragmenten wordt dus een tegenovergestelde houding aangenomen door de ontvanger.

(16)

1 21:51 6 okt. B: Ik heb heel erg een kerstgevoel
 2 21:55 6 okt. A: Hahahaha
 3 21:56 6 okt. A: Lekker random :p
 4 22:35 6 okt. A: Oh
 5 22:35 6 okt. A: Ik had nog een verhaal
 6 22:36 6 okt. A: Ik zat vrijdag namelijk bij een heel irriterant kind in de trein
 7 22:36 6 okt. A: Ze smeerde steeds de saus van haar patat af aan haar moeder
 8 22:36 6 okt. A: En die moeder steeds maar in het engels:
 9 22:36 6 okt. A: Could you please stop
 10 22:37 6 okt. A: Its making me sad
 11 22:37 6 okt. A: I dont have anything clean
 12 22:37 6 okt. A: Ik had dat kind echt zo graag met haar kop in de patat willen drukken
 13 22:38 6 okt. B: Haha
 14 22:39 6 okt. B: Misschien kon dat kind geen Engels:p
 15 22:39 6 okt. A: Ja dat zal het geweest zijn :p
 16 22:44 6 okt. B: Dat is toch best zielig dan
 17 22:44 6 okt. A: Haha
 18 22:45 6 okt. A: Nee hoor het mokkel sprak ook gewoon engels
 19 22:45 6 okt. B: Ik zou dan ook saus aan mijn moeder gaan smeren
 20 22:45 6 okt. B: Oh

Gesprek 16 - Yannicke

In bovenstaand fragment begint spreker A in regel 6 met haar verhaal. In zeven posts vertelt ze wat ze vrijdag in de trein had meegemaakt en maakt ze duidelijk dat ze zich ergerde aan een kind en een moeder die ze in de trein gadesloeg. A vertelt dit verhaal omdat ze het ergerlijk vond en ze hoopt dat B met haar zal instemmen. Het ligt dus voor de hand dat de ontvanger, spreker B, dezelfde houding aanneemt en beaamt dat het inderdaad ergerlijk moet zijn geweest. Dat doet B niet. In plaats daarvan oppert ze in regel 14 een verklaring voor het gedrag van het kind laat ze in regel 16 en 19 zelfs haar medeleven blijken. Spreker B kiest als het ware niet de kant van spreker A, maar die van de moeder en het kind. B neemt een tegenovergestelde houding aan.

Daarnaast is er sprake van een klein misverstand in de regels 14 tot en met 19. Dat misverstand wordt pas in regel 20 opgelost. Spreker B geeft in post 14 een verklaring voor het gedrag van het kind. Spreker A ontkent deze suggestie in regel 15, maar doet dat op een ironische manier. B begrijpt dat niet en neemt de uitspraak serieus. In regel 18 spreekt A de verklaring vervolgens wél op een duidelijke manier tegen, waar B in regel 20 op reageert. Regel 19 typte B waarschijnlijk op hetzelfde tijdstip als post 18 van spreker A, waardoor B iets achterloopt.

(17)

1	21:36	19 dec. 2011	A:	Tuurlijk!
2	02:24	21 dec. 2011	A:	Hoe gaat het eigenlijk met Sander?
3	09:12	21 dec. 2011	B:	Raar!
4	09:13	21 dec. 2011	A:	Raar?
5	09:13	21 dec. 2011	B:	Ik heb hem zondag gewhatsapt, na 2 weken, hij reageerde gewoon leuk maar sloom dus ik viel in slaap :p, toen reageerde ik maandagochtend weer maar hij laat nu niets meer horen
6	09:14	21 dec. 2011	B:	En 2 weken daarvoor hadden we dus een keer gewhatsapt, en dat is het eeneenige contact in ruim 3 weken
7	09:14	21 dec. 2011	B:	En oja
8	09:15	21 dec. 2011	B:	Toen hij op marleens verjaardag was (waar ik niet heen kon helaas ivm een opdracht die ik af moest maken), ging hij niet mee naar tb
9	09:16	21 dec. 2011	B:	En ik verdenk hem er sterk van dat dat was om mij te ontlopen
10	09:26	21 dec. 2011	A:	Dus je vindt hem nog wel leuk zo te horen
11	09:28	21 dec. 2011	A:	Hij denkt natuurlijk dt jij hem ontloopt met je opdracht...
12	09:29	21 dec. 2011	B:	Nee hij wist geloof ik niet eens dat ik

- was uitgenodigd
- 13 09:29 21 dec. 2011 B: **Maar ik weet het niet A:(ik vind het denk ik vooral heel raar dat hij ineens helemaal niet meer bestaat**
- 14 09:30 21 dec. 2011 B: **En als hij geen contact wil kan hij dat toch zeggen ipv ineens negeren :p**
- 15 00:55 22 dec. 2011 A: Ik heb nog nooit iemand horen zeggen: hallo ik wil geen contact meer. Doet niemand. Jij ooknie.
- 16 12:58 22 dec. 2011 B: Haha ik ken wel mensen die dat wel doen hoor!
- 17 12:59 22 dec. 2011 B: Maar oke dat zijn dan ook wel rare mensen
- 18 13:00 22 dec. 2011 B: Maar Sander heeft expliciet gezegd dat hij wel contact wilde, was blijkbaar een cliché :p

Gesprek 9 -Jolien

In fragment (17) wordt een verhaal verteld door spreker B nadat spreker A hem of haar een vraag heeft gesteld. Spreker A is om een bepaalde reden benieuwd hoe het met Sander gaat. Die reden wordt duidelijk wanneer B aan haar verhaal begint. De relatie van B met Sander is blijkbaar over en A vraagt ernaar omdat ze óf meeleeft met B, óf omdat ze gewoon nieuwsgierig is. B reageert in eerste instantie met één woord, namelijk 'Raar!'. Doordat A meteen (binnen één minuut) antwoordt met nog een vraag 'Raar?', wat *leg dat eens verder uit* impliceert, voelt B zich geroepen om het hele verhaal te vertellen.

De posts die het verhaal construeren komen rechtstreeks achter elkaar, zonder reacties van spreker A. Ze illustreren hoe raar het gaat met Sander, zoals B in regel 3 gezegd heeft. A was namelijk benieuwd hóe raar het dan is. A reageert op de verhalen echter niet met een instemming over dat het inderdaad raar is hoe het allemaal gaat, maar komt in regel 10 en 11 met eigen interpretaties van de verhalen, namelijk '*Dus je vindt hem nog wel leuk zo te horen*' en '*Hij denkt natuurlijk dt jij hem ontloopt met je opdracht...*'. A kiest dus niet de kant van B, maar gaat bedenken hoe Sander zich moet voelen. Terwijl B waarschijnlijk had gehoopt dat A het allemaal net zo raar vindt als zij. Dit duidt dus op *disaffiliation*.

Hierna ontkent B in regel 12 eerst de zinspeling over het ontlopen. In regel 13 reageert B op regel 10, waarin A insinueerde dat B Sander nog wel leuk vindt. Ze ontkent deze aantijging niet, maar geeft het ook niet toe. In plaats daarvan komt ze weer terug op hoe 'raar' ze het allemaal vindt. Hierna gaat spreker B zich in regel 14 verdedigen, omdat

A niet helemaal aan haar kant staat. Tot hier loopt het daadwerkelijke verhaal. Posts 13 en 14 zijn nog *evaluations* bij het verhaal en spreker A reageert vervolgens in regel 15 op die evaluations.

Spreker B zit in dit fragment met een dilemma en weet zich geen raad met de houding van Sander. Ze hoopt dat spreker A haar kan zeggen dat Sander heus nog wel contact wil, maar dat het gewoon allemaal zo 'raar' is. In plaats daarvan neemt A een tegenovergestelde houding aan. Hierdoor gaat spreker B nog meer twijfelen, wat in de regels 17 en 18 duidelijk naar voren komt.

(18)

1	23:51	27 dec. 2012	B:	Hoe was je kerst
2	23:51	27 dec. 2012	B:	?
3	23:54	27 dec. 2012	A:	𐀀
4	23:54	27 dec. 2012	A:	Wel oke, ik heb het niet zo op kerst :p
5	23:54	27 dec. 2012	A:	Hoe was het bij jou?
6	23:55	27 dec. 2012	B:	Haha okee
7	23:55	27 dec. 2012	B:	Jaa leuk!
8	23:55	27 dec. 2012	B:	Gevierd met Js familie een dag en een dag met mijn eigen familie :)
9	23:57	27 dec. 2012	A:	Oee als een echt koppel!
10	23:57	27 dec. 2012	B:	Hahaha ja
11	23:57	27 dec. 2012	B:	Erg he
12	23:57	27 dec. 2012	B:	We lijken wel getrouwd :p
13	23:57	27 dec. 2012	B:	Nee okee zo erg is het niet
14	23:58	27 dec. 2012	B:	Ik kwam daar binnen, bij de familie van z'n vader
15	23:58	27 dec. 2012	B:	Roept z'n oma: 'o daar ben je dan eindelijk! We waren allemaal zo benieuwd!'
16	23:58	27 dec. 2012	B:	Volgens mij was zij het meest nieuwsgierig haha
17	23:58	27 dec. 2012	A:	Hahahahaha
18	23:59	27 dec. 2012	B:	Echt grappig
19	23:59	27 dec. 2012	B:	Maar ze heeft me wel goed gekeurd, gelukkig ;p
20	00:00	28 dec. 2012	A:	Hahaha
21	00:00	28 dec. 2012	A:	Gelukkig de vuurdoop haha
22	00:01	28 dec. 2012	B:	Hahaha precies

Gesprek 24 - Jolien

In dit verhaal begint spreker B met een vraag, namelijk: '*Hoe was je kerst?*' Het lijkt er dus op dat B wil weten hoe de kerst van A is verlopen. Het kan echter ook een opening zijn voor het vertellen van haar eigen verhaal. Immers, B stelt een vraag en het is te verwachten dat zij dezelfde vraag terugkrijgt. Hierop krijgt ze de mogelijkheid haar verhaal te vertellen. Door het stellen van een vraag aan de ander, geeft B zichzelf een

opening om haar eigen gebeurtenis te vertellen. Het verhaal gaat over hoe B haar kerst voor het eerst met haar schoonfamilie heeft gevierd. Spreker A reageert in totaal drie keer op het verhaal van spreker B, namelijk in de regels 17, 20 en 21.

Voordat het verhaal begint heeft spreker A als laatste in regel 9 een opmerking in de vorm van een *affiliation* gemaakt, wat wil zeggen dat A dezelfde positieve houding van B overneemt. Uit de regels 7 en 8 blijkt namelijk dat spreker B positief was over haar kerst, waardoor spreker A ook positief reageert. Toch zit er een diepere lading in: vindt spreker A het wel zo leuk dat zij geen leuke kerst heeft gehad en spreker B wel met haar vriend en schoonfamilie? '*Oee als een echt koppel!*' hoeft niet per se positief bedoeld te zijn. Fragment (18) is een twijfelgeval als het gaat om *disaffiliation*.

In totaal zijn er weinig fragmenten gevonden waarin sprake is van *disaffiliation* (3 fragmenten uit 14 gesprekken). Toch is er een overeenkomst te ontdekken in deze drie verhalen. Een gemeenschappelijk kenmerk is bijvoorbeeld dat de verhalen niet veel posts bevatten en niet uitgebreid worden verteld. Mogelijk heeft *disaffiliation* tot gevolg dat de spreker die het verhaal vertelt, zich minder gemotiveerd voelt om door te vertellen.

4.0 Conclusie en discussie

4.1 Conclusie

4.1.1 Wachten

Uit de analyse van de Whatsappfragmenten is gebleken dat mensen niet alleen verhalen vertellen om nieuwigheden te delen, maar ook om de tijd te verdrijven. Wanneer men moet wachten, is het blijkbaar makkelijk om naar de smartphone te grijpen. Het kan zo zijn dat beide gesprekspartners op iets of iemand aan het wachten zijn, maar het kan ook dat één persoon besluit om met een Whatsappverhaal zijn of haar tijd te doden. Dat betekent dus dat de ontvanger in dit soort gevallen juist tijd moet vrijmaken om op het verhaal te reageren.

Onderscheidt deze vorm van het gebruik van Whatsapp zich van andere communicatiemiddelen? Neem bijvoorbeeld bellen. Dat iemand besluit om een persoon

te bellen om een verhaal te vertellen kan net zo goed uit verveling voortkomen als uit relevantie voor de ontvanger. Het verschil is echter dat wanneer de ontvanger van het belgesprek zijn telefoon opneemt, hij als het ware vastzit aan degene die hem belt. Hij moet er tijd voor vrijmaken. Bij een Whatsappgesprek hoeft de ontvanger niet te reageren, of hij kan één keer reageren en pas een half uur later weer, ook al ziet hij het bericht op het beginscherm van zijn telefoon. Hij is dus niet direct verplicht om, na het lezen van het bericht, de tijd van de ander te doden.

4.1.2 Het niet-antwoorden

De ontvanger van een Whatsappverhaal hoeft niet per se meteen te reageren op de post van de zender. Dat is een groot verschil met bellen. Maar wat zegt het nu eigenlijk wanneer iemand niet meteen op een post reageert? Er zijn wat dat betreft twee mogelijkheden: de ontvanger heeft het bericht nog niet gezien of de ontvanger heeft het bericht wel gezien maar heeft niet de behoefte of geen tijd om te reageren. Die tweede optie moet nader worden toegelicht. Het is bij Whatsapp namelijk mogelijk om te zien wanneer iemand online is, wanneer iemand aan het typen is en wanneer iemand (door middel van blauwe vinkjes) het bericht heeft gelezen. Dat zou mogelijk kunnen betekenen dat de ontvanger zich geroepen voelt om te antwoorden wanneer de ander heeft gezien dat hij het gelezen heeft. Echter, het kan ook zijn dat de ontvanger het bericht wél op zijn beginscherm heeft gezien en dus gelezen, maar niet in het Whatsappgesprek zelf. Dan krijgt de zender geen ontvangstbevestiging te zien, terwijl de ontvanger het bericht wel degelijk gezien heeft. Op die manier zou de ontvanger dus geen 'druk' hoeven te voelen om direct te antwoorden. Die druk is er wel als je online bent geweest nadat het bericht verstuurd is. Dat blijkt uit het onderzoek 'Everyday dwelling with Whatsapp' van O'Hara et al. (2014). Zij namen interviews af met Whatsappgebruikers en het bleek dat Whatsapp in liefdesrelaties zelfs voor ruzies kan zorgen wanneer één van de partners wél online is geweest, maar niet op het bericht van zijn geliefde heeft gereageerd. Dat hoeft niet expres te zijn, maar kan voor de gedupeerde vóelen alsof degene in kwestie geen zin had om te antwoorden. Op deze manier ontstaat de druk om direct te antwoorden wanneer je het bericht gelezen hebt.

Daarnaast is er bij Whatsapp sprake van een bepaalde noodzaak om überhaupt te antwoorden. Bij ieder verhaal dat in deze analyse is bekeken, is te zien dat het verhaal

een reactie van de ontvanger veroorzaakt. Dat kan vroeg (meestal) of laat zijn – er kómt een antwoord op het verhaal.

Die noodzaak is er echter nog sterker als iemand je opbelt. De ontvanger heeft natuurlijk de keuze om op te nemen of niet, maar hij weet dan niet wat het verhaal zal zijn. Bij Whatsapp kan de ontvanger dat wel weten, óf door de sociale druk te negeren en gewoon het bericht te lezen, óf door alleen op het beginscherm te kijken.

4.1.3 Affiliation en disaffiliation

Bij de onderzochte gesprekken bleek dat er altijd een reactie op het verhaal komt. Toch kan het een tijdje duren voordat de ontvanger die reactie daadwerkelijk verzendt. Er is al beschreven dat dat niet het geval is met bellen of *face-to-face* gesprekken. Maar betekent die minder sterke sociale druk om te reageren op een post ook dat het makkelijker is om te disaffiliëren in een Whatsappgesprek dan wanneer een gesprek in *real life* plaatsvindt? Dat lijkt niet waarschijnlijk, aangezien er slechts drie verhalen zijn gevonden waarin *disaffiliation* te zien is. Toch is het ook mogelijk om reacties die lang op zich hebben laten wachten als vormen van *disaffiliation* te beschouwen. Immers, misschien had de ontvanger geen zin om te reageren. Dat is echter iets wat niet te achterhalen is: reageert de ontvanger relatief laat omdat hij geen zin had of omdat hij geen tijd had? Omdat er een mogelijkheid is dat de ontvanger het druk heeft, kan de zender bij zichzelf bedenken dat een late reactie niet meteen een tegenovergestelde houding betekent.

In ieder geval lijkt het erop dat de drie verhalen waarin vormen van *disaffiliation* te herkennen zijn over het algemeen een kleiner aantal posts bevatten. Dit zou er dus op kunnen duiden dat het aannemen van een tegenovergestelde houding in Whatsappgesprekken ervoor zorgt dat de verteller minder snel geneigd is om door te gaan met zijn verhaal. *Affiliation* is dus belangrijk bij de totstandkoming van verhalen.

4.2 Discussie

Uit de gemaakte analyse kunnen conclusies getrokken worden. Wat opgemerkt moet worden, is dat die conclusies betrekking hebben op slechts 14 Whatsappverhalen. Uit de 50 gespreksgeschiedenissen, variërend van 300 tot 20.000 woorden zijn er in totaal 14 verhalen naar voren gekomen. Dat is vrij weinig, maar komt doordat op basis van drie

strengere eisen is geselecteerd. Bovendien ging dit onderzoek ervanuit dat een verhaal vrij lang moet zijn, wil het een verhaal genoemd kunnen worden.

In ieder geval kan na deze analyse worden geconcludeerd dat er weinig verhalen verteld worden via Whatsapp (slechts 14 verhalen uit 50 gespreksgeschiedenissen). Mogelijk belt men liever of spreekt men iemand liever in het echt om een lang verhaal kwijt te kunnen. Bovendien komen de verhalen die nu geselecteerd zijn vaak uit dezelfde gesprekken. Zo bevat gespreksgeschiedenis '24 – Jolien' veruit de meeste verhalen (waarschijnlijk gaat het hier om een gesprek tussen twee goede vriendinnen). Als dit gesprek niet in de data aanwezig was geweest, was het aantal verhalen dat geanalyseerd kon worden bijna gehalveerd.

Dat er weinig uitgebreide verhalen worden verteld via Whatsapp komt overeen met wat O'Hara et al. (2014) vonden na het afnemen van de interviews met Whatsappgebruikers: men gebruikt Whatsapp niet zozeer om daadwerkelijk iets te vertellen wat zichzelf als 'nuttig' betitelen, maar men bespreekt via de app vooral de 'triviality' van de alledaagsheid gaat (O'Hara et al., 2014, p. 1136). Het zou dus goed zijn om te onderzoeken wat er dan precies voor triviaals verteld wordt en waarom Whatsapp vrijwel alleen daarvoor gebruikt wordt.

Bronnen

Boyd, B. (2009) *On the origin of stories*. Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press.

Herring, S. (2011) 'Discourse in Web 2.0: Familiar, Reconfigured, and Emergent'. In: *Georgetown University Round Table on Languages and Linguistics 2011*. Washington, DC: Georgetown University Press.

Labov, W. (2013) *The language of life and death: oral versions of personal experience*. Cambridge: Cambridge University Press. Via:
http://books.google.nl/books?id=1u6W7Jo02ulC&pg=PR3&hl=nl&source=gbv_selected_pages&cad=2#v=onepage&q&f=false

Labov, W. (2008). 'Oral narratives of personal experience'. In: *Cambridge encyclopedia of the language sciences*. Cambridge: Cambridge University Press. Via:
<http://llacan.vjf.cnrs.fr/fichiers/labovNARR.pdf>

Labov, W. (1972) *Language of the inner city: studies in Black English vernacular*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

Labov, W. & Waletzky, J. (1967) "Narrative analysis". *Essays on the Verbal and Visual Arts*, ed. J. Helm, 12-44. Seattle: U. of Washington Press.. Reprinted in *Journal of Narrative and Life History* 7:3-38, 1997. Via:
<http://www.ling.upenn.edu/~rnoyer/courses/103/narrative.pdf>

Mazeland, H. (2003) *Inleiding in de conversatieanalyse*. Bussum: Coutinho.

Mandelbaum, J. (2013) 'Storytelling in conversation'. In: *The handbook of conversation analysis*. Hoboken: Wiley-Blackwell. Via:
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/9781118325001.ch24/pdf>

Mandelbaum, J. (1989) 'Interpersonal activities in conversational storytelling'. In: *Western Journal of Speech Communication*. Volume 53, Issue 2. London: Routledge.
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10570318909374295#.VNYPTPmcd8E>

O'Hara K., Massimi, M., Harper, R., Rubens, S. & Morris, J. (2014) 'Everyday dwelling with Whatsapp'. In: *CSCW '14 Proceedings of the 17th ACM conference on Computer supported cooperative work & social computing*. New York: ACM New York. Via:
http://delivery.acm.org/10.1145/2540000/2531679/p1131-ohara.pdf?ip=145.116.149.119&id=2531679&acc=ACTIVE%20SERVICE&key=0C390721DC3021FF%2E502D0CB01CC3D124%2E4D4702B0C3E38B35%2E4D4702B0C3E38B35&CFID=683489866&CFTOKEN=23223522&_acm_=1434367148_c9bf063039ae8db4028c172eb9ca8fa

Scholtens, A. (1986) *Gespreksanalyse: uitgangspunten en methoden in gespreksanalytisch onderzoek*. Overasselt: Th. P.A.F. Springorum.

Spagnolli, A., & Gamberini, L. (2007). Interacting via SMS: Practices of social closeness and reciprocation. *British Journal of Social Psychology*, 46(2), 343-364.

Stivers, T. (2008) 'Stance, Alignment, and Affiliation During Storytelling: When Nodding Is a Token of Affiliation'. In: *Research on Language & Social Interaction*. London: Routledge. Via:
http://pubman.mpg.de/pubman/item/escidoc:60931/component/escidoc:60932/Stivers_2008_Stance.pdf

Bijlage

14 Whatsappverhalen